
OMGEVINGSDIALOOG

---

6 STAPPEN

STAP 1: BEPAAL DE OMGEVING (WIE IS ER BETROKKEN?)

STAP 2: NODIG DE OMGEVING UIT

STAP 3: GA HET GESPREK AAN

STAP 4: GA AAN DE SLAG MET DE INBRENG VAN DE OMGEVING

STAP 5: MAAK EEN VERSLAG EN STUUR DIT NAAR DE OMGEVING

STAP 6: VOEG HET VERSLAG TOE BIJ JE STUKKEN VOOR DE GEMEENTE

OMGEVINGSDIALOOG

Plannen maken doe je in deze tijd samen, ook als inwoner. Initiatieven en ideeën die effect hebben op de omgeving vragen om samenwerking en afstemming. Dit doe je samen met de omgeving die met je plan te maken kan krijgen. Denk hierbij aan in gesprek gaan met je burens, bedrijven en organisaties uit de omgeving. Dit gesprek noemen we de omgevingsdialoog. Omwonenden en andere partijen mee laten denken en doen in een vroeg stadium kan tot betere plannen, meer steun en soepelere procedures leiden.

Een omgevingsdialoog zorgt voor inzicht in belangen en schept duidelijkheid voor initiatiefnemers en de omgeving. Je betreft de omgeving op tijd. De omgeving levert namelijk misschien inzicht in onderdelen waar je nog niet aan had gedacht. Ook wordt het de gemeente duidelijk óf er bezwaren zijn op je initiatief en of je de plannen hebt aangepast. Zo houden we allemaal rekening met elkaar en elkaars belangen.

Wanneer een omgevingsdialoog?

Op verschillende momenten kun je een omgevingsdialoog voeren om je plannen te delen met je omgeving. Hoe eerder je dit doet, hoe beter je plannen worden afgestemd. Wanneer je een omgevingsdialoog voert hangt ook af van de omvang en impact van het plan op de omgeving. Bij het plaatsen van een dakkapel of schutting is het bijvoorbeeld minder noodzakelijk om een omgevingsdialoog te voeren. Dit neemt niet weg dat het verstandig en fatsoenlijk is om het gesprek aan te gaan met je burens. Ook bij vergunningsvrije activiteiten kan het belangrijk zijn om een omgevingsdialoog te voeren of het gesprek aan te gaan.

Het voeren van de omgevingsdialoog betekent niet dat iedereen het eens moet zijn met de plannen. De gemeente weegt alle belangen af en beslist of het initiatief passend is. Door de gemeenteraad zijn een aantal categorieën aangewezen waarbij het verplicht is om een omgevingsdialoog te voeren. Een lijst van deze activiteiten is opgenomen in bijlage 1 bij deze handreiking.

Waarom deze handreiking?

De gemeente Laarbeek stimuleert initiatiefnemers om een omgevingsdialoog te voeren. De omgevingsdialoog is vormvrij. Dit houdt in dat je als initiatiefnemer zelf bepaalt hoe de omgevingsdialoog eruit komt te zien. Deze handreiking helpt je daarbij. En wij geven de stappen aan die je kunt nemen.

Stap 1: Bepaal de omgeving (wie is er betrokken?)

Met omgeving bedoelen we iedereen waarop je idee of plan effect kan hebben. Denk aan buurtbewoners, omliggende bedrijven en verenigingen, maar ook de gebruikers van het gebied. Belangrijk is dat deze partijen in ieder geval de mogelijkheid krijgen om hun mening te geven. Voor een goede afspiegeling van de verschillende belangen stimuleert de gemeente je om ook de kwetsbare groepen te betrekken. Denk aan groepen die minder snel geneigd zijn om mee te denken met een plan.

Stap 2: Nodig de omgeving uit

Je bent als initiatiefnemer verantwoordelijk om de omgevingsdialoog te organiseren. Leg aan de betrokkenen vroegtijdig in een uitnodiging uit wat je ideeën zijn en waarom je dat idee hebt. Vooral bij ingewikkelde en grote plannen met veel impact is het soms verstandig om het gesprek meerdere keren aan te gaan. Hierdoor kun je vroegtijdig jouw plannen bekend maken en aanpassen naar aanleiding van reacties.

Stap 3: Ga het gesprek aan

Een omgevingsdialoog is een open gesprek tussen meerdere partijen die belang hebben bij je plan. Dit gesprek bestaat uit de volgende onderdelen:

- Je legt uit wat jouw plannen zijn. Daarbij besteed je in ieder geval aandacht aan:
  1. De ruimtelijke impact van het plan; zoals de bouwhoogtes, de vormgeving, verkeer-/ parkeren en de verandering op het gebied van groen-/natuur.
  2. De mate waarin de samenstelling van een wijk/ buurt/ straat verandert.
- Je geeft aan wat de reden van de omgevingsdialoog is en welke speelruimte er nog is. Wat kan er nog veranderen?
- De omgeving krijgt de kans om hierop te reageren. Geef daarbij aan binnen welke periode je een reactie verwacht.
- Je gaat in op de reacties en geeft aan wat je met de opmerkingen doet. Vervolgens leg je ook uit wat de volgende stap is.

Stap 4: Ga aan de slag met de inbreng van de omgeving

Neem in de uitwerking van je plan de resultaten van de omgevingsdialoog mee. Geef daarin aan of én hoe je het plan hebt aangepast op basis van het gesprek met de omgeving.

Stap 5: Maak een verslag en stuur dit naar de omgeving

Als initiatiefnemer ben je verantwoordelijk voor het maken van een verslag van de omgevingsdialoog. Vertel daarin in elk geval:

- Hoe de omgevingsdialoog heeft plaatsgevonden. Was dit een georganiseerde avond, via een enquête of een andere vorm?
- Waar (locatie) en wanneer (datum) de omgevingsdialoog heeft plaatsgevonden.
- Wie je hebt uitgenodigd voor de omgevingsdialoog.
- Wie er aanwezig waren en wie zich hadden afgemeld.
- Een samenvatting van wat jij als initiatiefnemer hebt gezegd, wat door de deelnemers is ingebracht en wat de uiteindelijke uitkomst van het gesprek was.
- Toezeggingen die je hebt gedaan en hoe je het plan hebt aangepast.
- Op welke manier het verslag is teruggekoppeld naar de betrokkenen.

Stuur het verslag naar alle betrokkenen die je eerder uitnodigde voor het gesprek en geef de betrokkenen de kans om te reageren op je verslag. Als je jouw plan naar aanleiding van het gesprek hebt aangepast, geef dan duidelijk aan wat de wijzigingen zijn in vergelijking met het eerste plan. Als je ervoor kiest om je plan niet te veranderen, leg dan ook uit waarom je daarvoor kiest.

Stap 6: Voeg het verslag toe bij je stukken voor de gemeente

Lever het verslag aan bij de gemeente Laarbeek, samen met de overige documenten als je het initiatief indient. Zo kan de gemeente tot een weloverwogen besluit komen.

TIPS OM AAN TE DENKEN WANNEER JE DE OMGEVING BETREKT

- VOORBEREIDING -

Tijdsplanning

Wanneer start je met een omgevingsdialoog? Voordat je een initiatief indient bij de gemeente, heb je de omgevingsdialoog al gevoerd. Het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden betekent dat je vooraf in gesprek gaat. Bij gevoelige of lastige onderwerpen kan het goed zijn om een deskundige in te schakelen.

Impact bepalen

Schat de impact van je plan in. Meerdere woningen bouwen heeft een grotere impact dan het aanpassen van een voorgevel. Er zijn dan meer belanghebbenden betrokken waardoor de omgevingsdialoog wordt uitgebreid. Bij een plan met veel impact en naar verwachting veel bezwaren, kan het verstandig zijn om een onafhankelijke gespreksleider het gesprek te laten voeren.

Doelgroep

Benoem de doelgroep. Wie zie je als doelgroep van de omgevingsdialoog? Mensen die zicht hebben op het plan? Of ook mensen die een paar straten verder weg wonen? Bedenk ook welke doelgroepen mogelijk moeilijker te bereiken zijn. Belangrijk is dat je niemand uitsluit en naar elkaar luistert.

Speelruimte

Probeer de speelruimte te beschrijven. Wat is de reden om het gesprek aan te gaan? Wil je alleen informeren of is er nog ruimte voor aanpassingen? Wat kan er nog 'veranderen' en welke invloed hebben de belanghebbenden daarop?

- UITVOERING -

Vorm

Op welke manier je het gesprek aangaat hangt af van jouw plannen. Je kunt koffietafelgesprekken houden, informatieavonden organiseren, een appgroep starten, een enquête houden of een van de andere vormen uit de gereedschapskist gebruiken. Stem de vorm af op de mate van impact van het plan.

Verslag maken

Zorg voor goede en eerlijke verslaglegging. Deze kun je tijdens het proces delen met de deelnemers. Geef ze ook de kans om op het verslag te reageren. Het definitieve verslag voeg je toe als bijlage wanneer je het initiatief indient bij de gemeente Laarbeek.

- TERUGKOPPELING -

- RANDVOORWAARDEN -

Verantwoordelijkheid

Een omgevingsdialoog voeren is de verantwoordelijkheid van jou als initiatiefnemer. De gemeente informeert de initiatiefnemer maar is niet meteen een actieve partij tijdens het gesprek.

Geen garantie

Het betrekken van de omgeving bij je plannen is een goede ontwikkeling. Participatie helpt bij de belangenafweging. Zo begrijpen wij beter wat er speelt. Maar het is geen garantie voor het krijgen van toestemming voor je plan. Het betekent echter ook niet dat wanneer niet iedereen het eens is met je plan, het plan geen doorgang kan vinden. Tot slot vervangt de omgevingsdialoog de formele inspraakprocedure niet.

Relatie met de omgeving

Besef dat het contact met de omgeving positief of negatief kan veranderen. Je leert elkaar nu op een andere manier kennen. Ook kan tijdens het gesprek weerstand optreden. Zorg ervoor dat je de weerstand benoemt, erkent en ga er op in. Het doel is niet om ervoor te zorgen dat alle belanghebbenden het met elkaar eens zijn, maar dat iedereen gehoord is.

GEREEDSCHAPSKIST

Hoe kun je de omgeving betrekken?

Informatieavond

Een grote groep betrokkenen kun je gemakkelijk bereiken via een informatieavond. Hierbij presenteert je jouw idee of plan en vraag je om de mening van de aanwezigen.

Locatiebezoek

Ga samen met de betrokkenen naar de locatie van je plan toe om te kijken wat de mogelijkheden zijn. Zo krijgen de betrokkenen een visueel beeld bij het plan en kunnen ze de situatie beter begrijpen.

Koffietafelgesprek

Ga bij de betrokkenen op bezoek voor een koffietafelgesprek. Vertel in dit gesprek wat je plannen zijn en vraag aan de betrokkenen wat zij van het plan vinden en wat zij anders zouden willen zien.

Enquête

Via een enquête kan een groep mensen worden gevraagd naar hun mening over bepaalde onderwerpen. Dit kan via een online tool of door de enquête te verspreiden huis-aan-huis.

Ontwerpatelier

De betrokkenen gaan zelf aan de slag met het ontwerp van een gebied. Deze werkvorm bevordert het begrip voor de verschillende standpunten en maakt nieuwe oplossingen mogelijk. Geef in de uitnodiging al duidelijk aan wat er van de betrokkenen wordt verwacht.

Brainstormsessie

Met een brainstormsessie kun je ideeën verzamelen en inzicht krijgen in wat er speelt in de omgeving. Met post-its kun je de betrokkenen vragen laten beantwoorden en in een vroeg stadium onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor een gebied.

Whatsapp groep

Voor een initiatief met weinig impact op je omgeving kun je via Whatsapp een groep starten om op deze manier te vragen wat omwonenden van je plan vinden. Dit is alleen passend als je verwacht dat er weinig weerstand ontstaat.

Scenario's

Als je meerdere ideeën hebt voor een gebied kun je scenario's uitwerken. Dit zijn mogelijke invullingen van het plan en kun je voorleggen aan de belanghebbenden. Op deze manier kunnen zij aangeven welk plan het beste aansluit bij de omgeving.

Stellingen

Je formuleert een aantal stellingen en de aanwezigen kunnen aangeven of ze het ermee eens of oneens zijn. Op deze manier krijg je argumenten boven tafel waarom een initiatief wel of niet wenselijk is volgens de omgeving.

Bijlage I: Wanneer is een omgevingsdialoog verplicht?

De gemeenteraad heeft op 9 december 2021 een aantal buitenplanse activiteiten aangewezen waarbij participatie - het voeren van de omgevingsdialoog - verplicht wordt gesteld voor initiatiefnemers. Deze verplichting geldt vanaf het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Twijfel je of de activiteit waarmee je aan de slag wilt gaan onder een van onderstaande categorieën valt? Neem dan contact op met de gemeente Laarbeek.

De omgevingsdialoog is verplicht bij de volgende activiteiten:

- activiteiten waarbij afgeweken wordt van bestaande beleidskaders van de gemeente.
- m.e.r.-plichtige activiteiten
- het omzetten van bestaand groen naar bebouwing
- het toestaan van een nieuwe woning
- huisvesting van arbeidsmigranten
- huisvesting van asielzoekers
- een zorgboerderij
- tijdelijke woningen of een andere bijzondere woonvorm
- het toevoegen van een andere functie aan een bestaande woning
- het toevoegen van een andere functie aan een bestaande bedrijfslocatie
- een uitbreiding van de bebouwing van een bedrijf
- horeca, recreatie en detailhandel
- het wijzigen van een monument
- een maatschappelijke voorziening
- een sportvoorziening
- de uitbreiding van een veehouderij
- het omzetten van een agrarisch bedrijf naar andere bedrijvigheid
- het gebruik van een kas (geldt niet voor glastuinbouw)
- het omzetten van agrarisch naar natuur
- teelt- ondersteunende voorzieningen
- een dierenpension
- een nieuw tuincentrum
- een militaire activiteit
- een grootschalig evenement
- een seksinrichting
- een installatie ten behoeve van telecommunicatie
- een rioolwaterzuiveringsinstallatie
- het waterberging betreft,
- het wijzigen van een weg
- een windturbine
- een zonnepark